

Střídání ročních období a proměny barev, počasí i přírodních plodů nabízejí dětem bohaté zkušenosti a pomáhají jim vnímat rozdíly v průběhu roku. Někdy je mohou objevovat přímo venku a aktivně si těchto změn všimnout. Tato sada kamenných listů je navržena tak, aby byla dostatečně odolná pro venkovní použití a děti ji mohly porovnávat se skutečnými listy. Po použití lze kameny snadno a bezpečně očistit. Sada obsahuje dvanáct listů rozdělených do šesti dvojic v různých sezónních odstínech.

Klíčová slovní zásoba

- jablň, buk, třešeň, javor, dub a bříza
- list, listy
- červená, zelená, hnědá, oranžová, žlutá
- hladký / drsný
- zakřivený / spíchatý
- jaro, léto, podzim, zima
- roční období
- vysoký / vyšší / nejvyšší
- malý / menší / nejmenší

- široký / širší / nejširší
- třídit
- porovnávat
- podobnosti
- rozdíly
- odlišný od / podobný

Nápady na aktivity

Práce s kameny s listy

- Pozorováním rozdílů v odstínech, povrchu, velikosti a tvaru získávají děti bohatou smyslovou zkušenost a zároveň rozvíjejí schopnost porovnávat a třídit. Při společném povídání o podobnostech a rozdílech mezi listy si přirozeně rozšiřují popisnou slovní zásobu.
- Listy lze postavit vzpřímeně a využít jako kulisy při námětové hře, což nabízí další příležitosti k rozvoji vyprávění příběhů.

- Vydejte se na výpravu za listy a porovnávejte kamenné listy se skutečnými. Zaměřte se na smyslové vjemy - všimněte si barevných odstínů, tvarů a žilnatiny, dotýkejte se povrchu, přivoněte si k listům a poslouchejte zvuky, které vydávají při manipulaci. Spadané listy si schovávejte pro další aktivity.
- Vložte několik kamenných listů do košíku se skutečnými listy. Nechte dítě najít kamenný list pouze hmatem a popsat, co cítí. Aktivitu můžete rozšířit tím, že bude hledat konkrétní kamenný list podle jeho dvojice.
- Vytvářejte otisky listů do modelovací hmoty. Funguje to i obráceně - přitlačte hmotu na kámen. Aktivita pomáhá dětem vnímat různou sílu tlaku.

- Několik otisků různě natočte, aby děti musely kamenný list správně zorientovat a vložit do odpovídajícího otisku.
- Aktivita rozvíjí prostorovou orientaci a jemnou motoriku.
- Vytvářejte frotáže kamenů pomocí voskovek.

- Povídejte si o tom, proč mají kamenné listy v různých ročních obdobích odlišné odstíny. Je to skvělá příležitost k objevování ročního cyklu listnatých stromů. Na jaře se objevují mladé listy jako pupeny a v létě z nich vyrostou zelené listy.

Zelenou barvu způsobuje chlorofyl, který stromu pomáhá vytvářet živiny. Na podzim už listy potravu nevytvářejí, jejich barva se mění a následně opadávají, takže stromy zůstávají přes zimu holé.

• Spírejte a porovnávejte semena stromů zastoupených v sadě. Z každého semínka může vyrůst nový strom. Semena jabloně a třešně jsou uvnitř plodů a zvířata je mohou roznést jinam. Semena buku a dubu najdeme v jejich plodech. Veverky někdy zahrabávají žaludy jako zásobu a z některých mohou vyrůst nové stromy. Semena javoru a brízy roznáší vítr.

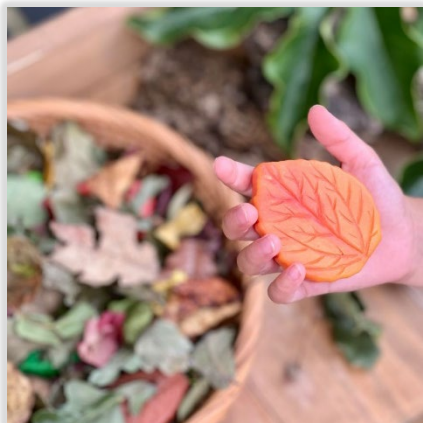
Tvoření

- Vytvořte si koruny z listů. Nasbírejte spadané listy a nalepte je na vhodně dlouhý pruh kartonu tak, aby špičky listů přesahovaly jeho horní okraj. Spojte oba konce a vytvořte korunu.
- Ze spadaných listů vytvářejte zvířecí koláže. Oválný list může tvořit tělo a menší list hlavu. Dubové listy se hodí jako parohy a javorový list jako lvi hříva. Menší části, například uši nebo oči, můžete z listů vystříhnout a jemné detaily dokreslit fixem. Postupně tak můžete vytvořit celý lesní svět z listových zvířat.

- Vytvářejte hmyzí plastiky: jeden list použijte na hlavu, druhý na hrud' a třetí na zadeček, přidejte šest větviček jako nohy a případně i křídla.

- Navlékajte listy na provázek nebo drát a vytvářejte sezónní věnce. Děti při tom přirozeně pracují se vzory a posloupností.
- Natřete list barvou, otočte jej a přitiskněte na papír, čímž vytvoříte otisk.
- Položte list na papír a malujte od středu směrem ven různými odstíny. Po zvednutí listu vznikne negativní obraz. Vyzkoušet můžete i rozprašovač se směsí barvy a vody.

- Postavte kamenný list vzpřímeně na velký arch papíru. Posvětte na něj baterkou tak, aby vznikl stín, a obkreslete jeho obrys. Přidávejte další tvary a vytvořte les z listových siluet.

Jednotlivé listy vybarvíte sezónními odstíny podle kamenných listů.

- Vystříhnete z papíru velký tvar listu a vyplníte jej spadanými listy ze stejného stromu.
- Shrabete spadané listy na hromadu a proběhnete se jím. Je to skvělý pohyb i zábava. Nakonec listů znovu uklidíte.

Hry, které si můžete zahrát

- **Píškvorky:** Z větviček vytvořte hrací mřížku. Každé dítě si najde sadu stejných spadanych listů, které použije jako hrací kameny. Hrajte běžným způsobem. Hra je vhodná i pro starší děti, které si procvičují střídání hráčů.
- Každé dítě si vybere spadany list, položí jej na jeden konec stolu a pomocí brčka jej foukáním přesune na druhou stranu. Uspořádejte listové závody a povídejte si o tom, co ovlivňuje vítězství - velikost a tvar listu, poloha brčka, síla proudění vzduchu a další faktory.

Rozšíření učení

- Vytvářejte poměrně umění z listů. Nasbírejte různé listy a vytvořte z nich listovou duhu, přičemž každý oblouk bude mít jiný odstín. Podobnou sbírku můžete využít také k vytvoření horské krajiny.
- Nakapejte mramorovací barvy do malé nádoby s vodou a jemně je promíchejte. Na hladinu položte list papíru, opatrně jej zvedněte a nechte uschnout. Po zaschnutí z něj vystříhnete tvar listu.

Dětské knihy s tematikou listů

What Do You See When You Look at a Tree? - Emma Carlisle

Leaf Man - Lois Ehlert

The Leaf Thief - Alice Hemming a Nicola Slater

Leaves - Stephen Hogton

Tilly Plants a Tree - William Petty a Axel Scheffler

The Book of Trees - Piotr Socha

